

STORTINGET

Innst. 313 L

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 76 L (2021–2022)

**Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om
Endringer i naturmangfoldloven (utnytting av
genetisk materiale med opprinnelse i andre land
og tradisjonell kunnskap knyttet til utnytting av
slikt materiale)**

Til Stortinget

Sammendrag

Lovproposisjonen tar sikte på å bedre oppfyllelsen av Nagoyaprotokollen artikkel 16 og 17 i norsk rett. Naturmangfoldloven (nml.) trådte i kraft i juli 2009, og Nagoyaprotokollen trådte i kraft i 2014. Da naturmangfoldloven ble utarbeidet, var det ikke mulig å ta høyde for det konkrete innholdet i Nagoyaprotokollen, og lovens § 60 inneholder dermed ikke tilstrekkelig hjemmel til å gi forskrifter for oppfyllelse av Nagoyaprotokollen. Nagoyaprotokollen pålegger Norge som partsland å føre kontroll med utnytting av genetisk materiale og tradisjonell kunnskap knyttet til slikt materiale med opprinnelse i andre land. Denne kontrollen skal for genetisk materiale etter Nagoyaprotokollen artikkel 17 skje gjennom å opprette ett eller flere sjekkpunkter der opplysninger om opprinnelse for materialet, oppfyllelse av samtykkekrav og krav til fordeling mv. innhentes eller mottas. Dette skal bidra til effektiv håndheving av eventuelle krav i andre land til samtykke og fordeling av fordeler ved utnytting av genetisk materiale, i tråd med reglene i Nagoyaprotokollen og Konvensjonen om biologisk mangfold.

Lovproposisjonen inneholder forslag til endringer i naturmangfoldloven § 60 annet og tredje ledd. Disse endringene innebærer at kravene til opplysninger som skal foreligge for utnytting av genetisk materiale med opprinnelse i andre land, utvides til å omfatte opplysninger om gjensidig avtalte vilkår, hvilket er et sentralt element i Nagoyaprotokollen. I tillegg utvides opplysningskravene til også å gjelde for utnytting i Norge av tradisjonell kunnskap knyttet til genetisk materiale med opprinnelse i andre land.

Lovproposisjonen inneholder forslag til hjemmel i naturmangfoldloven § 60 fjerde ledd bokstav a til d for Kongen til å gi forskrift om fire elementer:

- nærmere krav til opplysningene som skal foreligge etter naturmangfoldloven § 60 annet og tredje ledd, og krav til ytterligere opplysninger
- plikt for utnyttaren til bevaring og overføring av opplysningene til senere brukere
- utnyttaren skal gi erklæring til en utpekt myndighet om oppfyllelse av opplysningskravene når det mottas midler til forskning som omfatter utnytting av genetisk materiale eller tradisjonell kunnskap knyttet til slikt materiale, og når det utvikles produkter ved utnytting av slikt materiale eller slik kunnskap
- den utpekte myndighetens behandling og videreformidling av opplysningene.

Forslaget til lovendring har vært på høring. I proposisjonen gjøres det rede for høringsuttalelsene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Stein Erik Lauvås, Tobias Hangaard

Linge, Linda Monsen Merkesdal, lederen Marianne Sivertsen Næss og Hadia Tajik, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bård Ludvig Thorheim, Ove Trellevik og Mathilde Tybring-Gjedde, fra Senterpartiet, Siv Mossleth, Ole André Myhrvold og Gro-Anita Mykjåland, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken og Birgit Oline Kjerstad, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, viser til at Norge er forpliktet etter Nagoya-protokollen til å utpeke ett eller flere sjekkpunkter som skal få og videreformidle opplysninger om utnytting i Norge av genetisk materiale med opprinnelse i andre land. Komiteen slutter seg til forslagene til endringer i naturmangfoldloven § 60.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i naturmangfoldloven (utnytting av genetisk materiale med opprinnelse i andre land og tradisjonell kunnskap knyttet til utnytting av slikt materiale)

I

I lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold gjøres følgende endringer:

§ 60 annet til fjerde ledd skal lyde:

Når genetisk materiale, *eller tradisjonell kunnskap knyttet til slikt materiale*, fra et annet land utnyttes i Norge i forsknings- eller næringsøyemed, skal det følge med

opplysninger om hvilket land det genetiske materialet *eller kunnskapen* er mottatt eller hentet fra (leverandørland). Hvis nasjonal rett i leverandørlandet krever samtykke til uttak av biologisk materiale *eller bruk av tradisjonell kunnskap*, skal det følge med opplysning om slikt samtykke er innhentet og om det foreligger gjensidig avtalte vilkår.

Hvis leverandørlandet er et annet land enn opprinnelseslandet for det genetiske materialet *eller den tradisjonelle kunnskapen*, skal det også følge med opplysning om opprinnelsesland. Med opprinnelsesland menes det landet der materialet ble hentet ut fra sine naturlige omgivelser og for tradisjonell kunnskap det landet der kunnskapen ble utviklet. Hvis nasjonal rett i opprinnelseslandet krever samtykke til uttak av genetisk materiale *eller bruk av tradisjonell kunnskap*, skal det følge med opplysning om slikt samtykke er innhentet og om det foreligger gjensidig avtalte vilkår. Er opplysningene etter dette leddet ukjent, skal det opplyses om dette.

Kongen kan gi forskrift om

- nærmere krav til opplysningene som skal foreligge etter annet og tredje ledd, og krav til ytterligere opplysninger
- plikt for utnyttaren til bevaring og overføring av opplysningene til senere brukere
- at utnyttaren skal gi erklæring til en utpekt myndighet om oppfyllelse av opplysningskravene når det mottas midler til forskning som omfatter utnytting av genetisk materiale eller tradisjonell kunnskap knyttet til slikt materiale, og når det utvikles produkter ved utnytting av slikt materiale eller slik kunnskap
- den utpekte myndighetens behandling og videreformidling av opplysningene.

II

- Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
- Loven gjelder bare for utnytting i forsknings- eller næringsøyemed der forskningsstøtte mottas eller et produkt er ferdig utviklet etter at loven har trådt i kraft.
- Kongen kan gi nærmere overgangsregler.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 18. mai 2022

Marianne Sivertsen Næss

leder

Kjell Ingolf Ropstad

ordfører